

გაკვეთილი 11

საქართველოს საგადასახადო

კოდექსი

დამატებული ღირებულების

გადასახადი

ნაწილი 3

მუხლი 171. დეკლარაციის წარდგენა და დღ-ის გადახდა

1. დღ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი ვალდებულია შესაბამისი საგადასახადო ორგანოში წარადგინოს დღ-ის დეკლარაცია ყოველ საანგარიშო პერიოდზე არა უგვიანეს ამ პერიოდის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა და ამავე ვადაში გადაიხადოს დღ.
2. საქონლის დროებითი შემოტანისას დარიცხული დღ-ის თანხა გადახდილი უნდა იქნას არაუგვიანეს ყოველი თვის 15 რიცხვისა, ხოლო ბოლო გადახდა უნდა განხორციელდეს საქონლის დროებითი შემოტანის სასაქონლო ოპერაციის დასრულების დღეს. დეკლარანტს უფლება აქვს, მთელი გადასახდელი თანხა ერთდროულად გადაიხადოს.
3. საქონლის იმპორტისას დღ გადაიხდება იმპორტის გადასახდელისათვის დადგენილი წესის შესაბამისად.
4. უკუდაბეგვრისას საგადასახადო აგენტი ვალდებულია დარიცხული დღ-ის თანხა გადაიხადოს საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით, არა უგვიანეს საანგარიშო პერიოდის მომდევნო თვის 15 რიცხვისა.

ინსტრუქციით დადგენილი ფორმითა და წესით დღ-ის გადამხდელი ვალდებულია საგადასახადო ორგანოს დეკლარაცია წარუდგინოს საანგარიშო პერიოდის შემდგომი კალენდარული თვის 15 რიცხვამდე (ჩათვლით). თუ ვალდებული პირი არ წარადგენს დეკლარაციას, მაშინ ითვლება, რომ მას თავისდროულად წარდგენილი ჰქონია 0-იანი დეკლარაცია, ანუ დეკლარაცია, რომელშიც გადასახდელი გადასახადის თანხა ნული ტოლია. დღ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი ვალდებულია სასამართლოს მიერ გამოტანილი გაკოტრების შესახებ განჩინების კანონიერ ძალაში შესვლიდან 15 დღის ვადაში საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყებამდე სრული/არასრული საგადასახადო პერიოდის (პერიოდების) შესაბამისი წარუდგენილი დეკლარაციები. ამასთანავე, გადასახადის გადამხდელი გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყების შემდეგ სრული/არასრული საგადასახადო პერიოდის (პერიოდების) შესაბამისად დღ-ის დეკლარაციებს არ წარადგენს.

პირმა გადასახადის თანხაც იმავე ვადაში უნდა გადაიხადოს, რა ვადებიც დადგენილია დეკლარაციის წარდგენისათვის. არ არის აუცილებელი, დეკლარაციის წარდგენისას და გადასახადის გადახდის მომენტი ერთმანეთს ემთხვეოდეს. დღ გადახდილი უნდა იქნას როგორც სხვაობის თანხა: კუთვნილი დღ მინუს ჩასათვლელი დღ.

დღ-ისთვის საანგარიშო პერიოდი არის კვარტალური ან კალენდარული თვე. კვარტალი არის იმ გადასახადის გადამხდელისათვის, რომლებიც საქართველოს მთავრობის დადგენილებით ეტაპობრივად გადავლენ კვარტალურ დეკლარირებაზე და გადასახადის გადახდაზე, ხოლო დღ-ისთვის საანგარიშო პერიოდი არის კალენდარული თვე იმ გადასახადის გადამხდელისათვის, რომლებიც არ გადავლენ კვარტალურ დეკლარირებაზე და გადასახადის გადახდაზე.

თავი XXV

საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა და დღ-ის ჩათვლა

მუხლი 173. დღ-ის ჩათვლა.

1. დღ-ის ჩათვლა არის დღ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირის უფლება, შეიმციროს გადასახადი დღ-ის თანხა მიღებული ჩათვლის დოკუმენტების საფუძველზე, გარდა ამ კარით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.
2. ჩათვლის დოკუმენტებია:
 - ა) საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა;
 - ბ) საბაჟო დეკლარაცია;

- გ) უკუდაბეგვრისას ბიუჯეტში დღგ-ის თანხისა გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი;
- დ) დროებითი შემოტანისას ბიუჯეტში დღგ-ის თანხის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი;
- ე) საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული საჯარო სამართლის იურიდიული პირების მიერ გაწეული მომსახურების საფასურის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი, რომელთა მიერ მიწოდებული საქონლის ან/და გაწეული მომსახურების ტარიფები დადგენილია დღგ-ის ჩათვლით, კანონით ან საქართველოს მთავრობის დადგენილებით

დღგ-ის ჩათვლა გულისხმობს დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირის უფლებას, შეიმციროს გადასახადი დღგ-ის თანხა მიღებული ჩათვლის დოკუმენტების საფუძველზე. საგადასახადო კოდექსით მკაცრად არის დადგენილი ის, თუ რა შეიძლება იყოს ჩათვლის მიღების საფუძველი. ასეთია ჩათვლის დოკუმენტი და დღგ ის დეკლარაციები, რომელთა გარეშე დაუშვებელია ჩათვლის უფლების გამოყენება. სხვა სახის საბუთები ან მოქმედებები არ წარმოადგენს ჩათვლის მიღების საფუძველს. ჩათვლის დოკუმენტს კი მიეკუთვნება: საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა (ის გამოიწერება დასაბეგრობის რეგისტრირებულ პირს); საბაჟო დეკლარაცია; უკუდაბეგვრისას ბიუჯეტში დღგ-ის თანხის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი; დროებითი შემოტანისას ბიუჯეტში დღგ-ის თანხის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი და საჯარო სამართლის იურიდიული პირების მიერ გაწეული მომსახურების საფასურის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი, რომელთა მიერ მიწოდებული საქონლის ან/და გაწეული მომსახურების ტარიფები დადგენილია დღგ-ის ჩათვლით. უკუდაბეგვრის შემთხვევაში კი ჩათვლის დოკუმენტად ითვლება მყიდველის მიერ საქონლის შეძენის დამადასტურებელი შესაბამისი დოკუმენტი, რომელსაც მითითებული უნდა იყოს საქონლის შესაძენად გადახდილი თანხის (მათ შორის, დღგ-ის თანხის) ოდენობა. უნდა აღინიშნოს, რომ ჩათვლის უფლება აქვს მხოლოდ დღგ-ის გადამხდელ რეგისტრირებულ პირს. თავის მხრინ კი, ჩათვლა გულისხმობს სახელმწიფო ბიუჯეტში გადასახდელი თანხის მხოლოდ შემცირებას ან ბიუჯეტიდან მის მიღებას. ჩათვლის გამოყენება არ ამცირებს ვალდებულ პირზე დარიცხულ დღგ-ს. თუ პირმა ხელიდან გაუშვა ჩათვლის მიღების შესაძლებლობა მაშინ ზოგიერთ შემთხვევაში არც საგადასახადო ორგანოს და არც პირს უფლება არ აქვს გადასახდელი დღგ შეამციროს ადრე ჩასათვლელი თანხით. ასეთ შემთხვევაში პირი დღგ-ის გადამხდელად ითვლება რეგისტრაციის ვალდებულებების წარმოშობის მომენტიდან. თუ ამ მომენტისათვის პირს ჰქონდა ჩათვლის დოკუმენტები და მისი გამოყენების ვადა გასულია, პირს სრულად დაეკისრება კუთვნილი დღგ-ის გადახდა, ამ დოკუმენტებით ჩათვლის გამოყენების გარეშე. ხოლო თუ ჩათვლის გამოყენებით აღმოჩნდა რომ ჩასათვლელი თანხა მეტია დარიცხულ გადასახადზე, მაშინ სხვაობა პირს განეხილება ე.წ. „ზედმეტობად“.

მუხლი 174. დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა

1. დღგ-ის ჩასათვლელი თანხა არის:
 - ა) დღგ-ის თანხა, რომელიც გადახდილია ან გადასახდელია ჩათვლის დოკუმენტების მიხედვით საქონლის შეძენისას, მომსახურების მიღებისას, საქონლის იმპორტისას ან/და საქონლის დროებითი შემოტანისას, მათ შორის, დღგ-ის რეგისტრაციის ძალაში შესვლის მომენტისათვის არსებულ სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის ნაშთზე;
 - ბ) საკუთარი წარმოების შენობა-ნაგებობის ძირითად საშუალებად გამოყენების შემთხვევაში ამ ოპერაციაზე დარიცხული და დღგ-ის დეკლარაციაში ასახული დღგ-ის თანხა, რომელიც იმავდროულად ჩათვლის მიღების საფუძველია;
2. დღგ-ის ჩათვლა ხორციელდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ:
 - ა) საქონელი ან/და მომსახურება გამოიყენება ან გამოყენებული იქნება;
 - ბ) საქონელი ან/და მომსახურება გამოიყენება ამ ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტში აღნიშნული საქონლის წარმოებისათვის ან/და მომსახურების გაწევისათვის.

დღგ-ის ჩათვლა ხორციელდება ორ შემთხვევაში: როცა საქონელი ან/და მომსახურება გამოიყენება ან გამოიყენებული იქნება და როცა, საქონელი ან/და მომსახურება გამოიყენება საქონლის წარმოებისათვის ან/და მომსახურების გაწევისათვის. საქმიანობის გაწევისას განხორციელებული დასაბეგრი ოპერაციების მიხედვით დღგ-ის გადამხდელი სავალდებულო წესით საქართველოს ბიუჯეტში დღგ-ის სახით იხდის დასაბეგრი ოპერაციის თანხის განსაზღვრულ პროცენტს (18%). ამავდროულად, მას უფლება აქვს ბიუჯეტში გადასახდელი დღგ-ს გამოაკლოს ჩასათვლელი დღგ-ის თანხები. დღგ-ის ჩასათვლელ თანხას მიეკუთვნება: ა) დღგ-ის თანხა რომელიც გადახდილია ან გადასახდელი ჩათვლის დოკუმენტების მიხედვით საქონლის შეძენისას, მომსახურების მიღებისას, საქონლის იმპორტისას ან/და საქონლის დროებითი შემოტანისას, მათ შორის დღგ-ის რეგისტრაციის ძალაში შესვლის მომენტისათვის არსებულ სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის ნაშთზე; ბ) საკუთარი წარმოების შენობა ნაგებობის ძირითად საშუალებად გამოყენების შემთხვევაში ამ ოპერაციაზე დარიცხული და დღგ-ის დეკლარაციაში ასახული დღგ-ის თანხა, რომელიც იმავე დროულად ჩათვლის მიღების საფუძველია; გ) დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებულ პირებს შორის საქონლის/ მომსახურების გაცვლის (ბარტერული) ოპერაციის შემთხვევაში თითოეული მხარისათვის მიწოდებულ საქონელზე/გაწეულ მომსახურებაზე გადახდილი ან/და გადასახდელი დღგ-ის თანხა. გადამხდელს შეუძლია ჩაითვალოს ის დღგ, რომელიც მან გადასახდელად ასახა დეკლარაციაში. ჩათვლის საფუძველიც სწორედ გადასახდელი დღგ-ის თანხის ასახვაა მის მიერ წარდგენილ დღგ-ის დეკლარაციაში. ჩათვლის განხორციელების მომენტი მკაცრად განსაზღვრულია და ემთხვევა გადამხდელის მიერ სანაცვლო საქონლის (მომსახურების) მიღების მომენტს.

დღგ-ის ჩათვლა არ ხორციელდება: 1) პირის მიერ სოციალური მიზნით, გასართობი ღონისძიებებისათვის გაწეულ ხარჯზე ან წარმომადგენლობით ხარჯზე გადახდილ დღგ-ის თანხებზე, გარდა ასეთი ღონისძიების ფარგლებში პირის მიერ საქონლის/მომსახურების მიწოდებისა, როდესაც, ასეთი ხარჯის ფარგლებში შესყიდული საქონელი ან/და მომსახურება ამ პირის მიერ იბეგრება დღგ-ით. 2) ჩათვლის უფლების გარეშე გათავისუფლებულ დასაბეგრი ოპერაციებში გამოყენებული ან/და გამოსაყენებელი საქონლის/მომსახურების საწარმოებლად გაწეულ ხარჯზე გადახდილ დღგ-ის თანხებზე; 3) იმ საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურებით, რომელიც არ იძლევა საქონლის/მომსახურების გამყიდველის იდენტიფიცირების საშუალებას; 4) იმ საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურებით, რომლებიც დღგ-ის საანგარიშო პერიოდის მქონე გადასახადის გადამხდელის მიერ ასახული არ არის შესაბამის ვადაში წარმოდგენილ ერთ-ერთ დეკლარაციაში მაინც; 5) უსაქონლო ოპერაციების ან ფიქტიური გარიგების მიხედვით გამოწერილი ანგარიშ-ფაქტურებით. მიღებული დღგ-ის ჩათვლა მყიდველისათვის უქმდება; 6) სასაქონლო/მომსახურების გაცვლის (ბარტერული) ოპერაციის შემთხვევაში თუ საქონლის/მომსახურების გაცვლის (ბარტერული) ოპერაციის ერთ-ერთი მხარე არ არის დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირი. ამ შემთხვევაში დღგ-ის გადამხდელად რეგისტრირებული პირის მიერ სანაცვლოდ მიღებული საქონლის ან/და გაწეული მომსახურების ღირებულება ტოლია მიწოდებული საქონლის/ მომსახურების ღირებულებისა, მასზე გადახდილი ან/და გადასახდელი დღგ-ის ჩათვლით. ყოველწლიურად გასაუქმებელი ან ჩასათვლელი დღგ-ის თანხა გაიანგარიშება: შენობა-ნაგებობებზე- ექსპლუატაციაში მიღების წლიდან 10 კალენდარული წლის განმავლობაში, დღგ-ის თანხის ერთი მეათედის ოდენობით, ხოლო სხვა ძირითად საშუალებებზე ექსპლუატაციაში მიღების წლიდან 5 კალენდარული წლის განმავლობაში, დღგ-ის თანხის ერთი მეხუთედის ოდენობით.